

Pénzügyi vállalkozásban befolyásoló részesedés megszerzésének és növelésének engedélyezése

I. BEFOLYÁSOLÓ RÉSZESEDÉS

A befolyásoló részesedés: olyan közvetlen vagy közvetett részesedés egy vállalkozásban, amely a tőke vagy a szavazati jogok legalább 10%-át képviseli, illetve amely lehetővé teszi számottevő befolyás gyakorlását annak a vállalkozásnak az irányítása felett. (Hpt. 6. § (1) bekezdés 6. pontja, 575/2012/EU rendelet)

Az MNB-től köteles engedélyt kérni, aki pénzügyi vállalkozásban

- a) befolyásoló részesedést kíván szerezni, vagy
- b) befolyásoló részesedését úgy kívánja módosítani, hogy az elérje a **húsz, a harminchárom** vagy az **ötven százalékos határértéket**.

(Hpt. 126. § (1) bekezdés a) és b) pont)

A pénzügyi intézmény befolyásoló részesedéssel rendelkező tulajdonosa csak olyan személy lehet,

- a) aki (amely) független a pénzügyi intézmény óvatos, körültekintő és megbízható (a továbbiakban együtt: prudens) működését veszélyeztető befolyástól, jó üzleti hírnévvel rendelkezik, valamint biztosítani képes a pénzügyi intézmény megbízható, gondos tagi irányítását és ellenőrzését, valamint
- b) akinek (amelynek) üzleti kapcsolatrendszere és tagi szerkezete átlátható és ezáltal nem zárja ki a pénzügyi intézmény fölötti hatékony felügyelet gyakorlását. (Hpt. 125. §)

A pénzügyi vállalkozás tagja a tagi részesedéséhez, vagy a szavazati joghoz kapcsolódó, annak arányát meghaladó előnyöket biztosító megállapodást csak az MNB engedélyével köthet. (Hpt. 126. § (3) bekezdés)

Aki olyan vállalkozásban, amely pénzügyi intézményben befolyással rendelkezik, *többségi részesedést* kíván szerezni, köteles az MNB-től engedélyt kérni. (Hpt. 126. § (4) bekezdés).

II. A BEFOLYÁSOLÓ RÉSZESEDÉS MÉRTÉKÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA, ILLETVE A SZAVAZATI JOG KISZÁMÍTÁSA

A befolyásoló részesedés mértékének megállapításánál a szavazati jog kiszámítása – a szavazati jog gyakorlásának korlátozására vonatkozó előírásoktól függetlenül – mindazon részesedés alapján történik, amelyhez a vállalkozás létesítő okiratának rendelkezése alapján szavazati jog kapcsolódik. (Hpt. 127. § (1) bekezdés)

2.1 A befolyásoló részesedés mértékének meghatározásakor a kérelmező részesedésén kívül a Hpt. 127. § (3) és (4) bekezdés szerinti szavazati jogot is figyelembe kell venni (Hpt. 127. § (2) bekezdés)

E szabályok körében ki kell térni a Hpt. ellenőrzött vállalkozás fogalmára, amelyet maga a Hpt. nem definiál, hanem – a 6. § (1) bekezdés 17. pontban – visszautal, illetve átveszi a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (Tpt.) definícióját, amelyet a Tpt. II. Fejezet Értelmező rendelkezések 5. § 136. pontja tartalmaz az alábbiak szerint:

Ellenőrzött vállalkozás: olyan vállalkozás,

- a) amely esetén a szavazati jogok többségét egy személy gyakorolhatja,
- b) amelynek egy tulajdonosa jogosult a vállalkozás döntéshozó, ügyvezető vagy felügyelő szervei, testületi tagjainak többségét kinevezni vagy felmenteni,
- c) amely esetén a szavazati jogok többségét – a vállalkozás más tulajdonosával kötött megállapodás alapján – egy személy egyedül gyakorolhatja, vagy
- d) amely fölött a létesítő okirat, megállapodás alapján egy személy döntő befolyást, ellenőrzést gyakorol vagy gyakorolhat.

A befolyásoló részesedés mértékének meghatározásakor a kérelmező részesedésén kívül figyelembe kell venni a kérelmező ellenőrzött vállalkozásaként működő

- a) befektetési alapkezelő, ÁÉKBV-t kezelő vállalkozás (értsd: a Tpt. 284-288. §-ában meghatározott európai befektetési alapot kezelő befektetési alapkezelő, más néven UCITS alapot kezelő

- alapkezelő) szavazati jogát, ha a befektetési alapkezelő, ÁÉKBV-t kezelő vállalkozás az általa kezelt értékpapír-állományhoz kapcsolódó szavazati jogot,
- b) hitelintézet, befektetési vállalkozás szavazati jogát, ha a hitelintézet, befektetési vállalkozás az általa kezelt portfólióhoz kapcsolódó szavazati jogot
- a kérelmező, a kérelmező másik ellenőrzött vállalkozásának közvetlen, közvetett bármely más módon adott utasítása alapján gyakorolhatja. (Hpt. 127. § (3) bekezdés)

Egyes esetekben figyelembe kell venni a közvetett tulajdont is.

Közvetett tulajdon: Egy vállalkozás tulajdoni hányadának, illetőleg szavazati jogának a vállalkozásban tulajdoni részesedéssel, vagy szavazati joggal rendelkező más vállalkozás (a 3. sz. melléklet alkalmazásában: köztes vállalkozás) tulajdoni hányadán, illetőleg szavazati jogán keresztül történő birtoklása, vagy gyakorlása. (Hpt. 6. § (1) bekezdés 66. pontja)

A közvetett tulajdon kiszámítása a Hpt. 3. számú mellékletében foglaltak szerint történik:

- a) A közvetett tulajdon arányának megállapításához a közvetett tulajdonnal rendelkezőnek a köztes vállalkozásban (6. § (1) bekezdés 66. pont) fennálló szavazati jogát vagy tulajdoni hányadát meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak a vállalkozásban fennálló szavazati vagy tulajdoni hányada közül azzal, amelyik a nagyobb. Ha a köztes vállalkozásban fennálló szavazati vagy tulajdoni hányad az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészként kell figyelembe venni.
- b) Természetes személy esetében a természetes személynek a közeli hozzátartozóival együtt birtokolt, illetve gyakorolt tulajdoni vagy szavazati hányadokat egybe kell számítani.
- c) A szavazati jogot a tulajdoni hányaddal azonos módon kell számításba venni.

Amennyiben csak a pénzügyi vállalkozásban fennálló közvetett tulajdon tekintetében következik be a Hpt. 126. § (1) bekezdésében említett változás vagy módosulás, a kérelmező köteles a Hpt. 126. § (5) bekezdésében felsorolt dokumentumokat benyújtani az engedélyezési eljárás lefolytatása érdekében.

A Hpt. 127. § (4) bekezdése alapján figyelembe kell venni a kérelmező szavazati jogaként a részesedéshez kapcsolódó azon szavazati jogot, amelyet

- a) a kérelmező és harmadik személy olyan megállapodás alapján gyakorolhat, amely lehetővé teszi a megállapodásban részes felek számára a szavazati jog összehangolt gyakorlását,
- b) a kérelmező a szavazati jog ideiglenes átruházására irányuló megállapodás alapján gyakorolhat,
- c) a kérelmező a nála biztosítékként elhelyezett részesedéshez kapcsolódóan, megállapodás alapján gyakorolhat,
- d) a kérelmező a részesedésre vonatkozó haszonélvezeti jog alapján gyakorolhat,
- e) a kérelmező ellenőrzött vállalkozása az a)-d) pontokban meghatározottak alapján gyakorolhat,
- f) a kérelmező letétkezelőként – a letevő konkrét utasítása hiányában – saját döntése alapján gyakorolhat,
- g) harmadik személy – a kérelmezővel kötött megállapodás alapján – saját nevében, a kérelmező javára gyakorolhat, vagy
- h) a kérelmező meghatalmazottként – a meghatalmazó konkrét utasítása hiányában – saját döntése alapján gyakorolhat.

2.2 A befolyásoló részesedés mértékének megállapítása körében a fentiek alóli kivételeket fogalmaz meg a Hpt. a következők szerint:

A befolyásoló részesedés mértékének meghatározásakor nem szükséges figyelembe venni a kérelmező ellenőrzött vállalkozásának szavazati jogát, ha a kérelmező és annak ellenőrzött vállalkozása a részesedés megszerzésekor írásban nyilatkozik arról, hogy

- a) a szavazati jogot nem gyakorolja vagy harmadik személy a kérelmezőtől és annak ellenőrzött vállalkozásától függetlenül gyakorolhatja, és a részesedést annak megszerzésétől számított egy éven belül elidegeníti,
- b) a szavazati jogot harmadik – a kérelmezőtől és annak ellenőrzött vállalkozásától független – személy papír alapú vagy elektronikus eszköz útján adott konkrét utasítása szerint gyakorolhatja,
- c) a pénzügyi intézmény döntéshozó, ügyvezető vagy felügyelő szervei, vagy testületi tagjainak kinevezésére, felmentésére vonatkozó döntések meghozatalában nem vesz részt.

(Hpt. 127. § (5) bekezdés)

A befolyásoló részesedés mértékének meghatározásakor nem szükséges figyelembe venni a kérelmező ellenőrzött vállalkozásaként működő hitelintézet, befektetési vállalkozás szavazati jogát, ha a hitelintézet, befektetési vállalkozás rendelkezik portfólió kezelési tevékenység végzésére jogosító engedéllyel, és

- a) papír alapú vagy elektronikus eszköz útján adott konkrét utasítása alapján,
 - b) a kérelmezőtől függetlenül gyakorolhatja az általa kezelt portfólióhoz kapcsolódó szavazati jogot.
- (Hpt. 127. § (6) bekezdés)*

III. AZ ENGEDÉLYKÉRELEM TARTALMA

Az engedélykérelemhez a kérelmezőnek be kell nyújtania a Hpt. 18. § (1) bekezdésének g) és h) pontjaiban és a 18. § (2)-(4) bekezdéseiben meghatározott iratokat. *(Lásd a pénzügyi vállalkozás alapítása fejezetben részletesen felsorolt iratokat.)*

Az engedély iránti kérelemnek továbbá tartalmaznia kell:

- a) a pénzügyi intézményben befolyásoló részesedéssel rendelkező megnevezését,
- b) a pénzügyi intézményben befolyásoló részesedéssel rendelkező vállalkozásból a kérelmező birtokában lévő részesedés megjelölését,
- c) a megszerezni kívánt részesedés arányát,
- d) a tagi részesedés szerzésre, vagy a szavazati joghoz kapcsolódó, jelentős előnyöket biztosító megállapodásra tett szerződéses ajánlatot,
- e) a kérelmezőnél vezető tisztségviselői beosztásban lévő személy tekintetében a 137. § (4) bekezdésében meghatározott kizáró ok megítéléséhez szükséges tényeket és a 137. § (6) bekezdésében meghatározott büntetőeljárással kapcsolatos nyilatkozatot, *(Hpt. 126. § (5) bekezdés)*
- f) a jelölt jó üzleti hírneve fennállásának bizonyítására a Felügyelet honlapján közzétett – e tárgyban kiadott tájékoztatóban foglalt rendelkezések szerint – kitöltött kérdőívet. *(Hpt. 139. § (2) bekezdés)*

IV. A KÉRELEM ELUTASÍTÁSA

A Felügyelet a minősített befolyás megszerzésére, avagy növelésére irányuló – a Hpt. 126. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott – engedély iránti kérelmet elutasítja, ha a kérelmező (ideértve annak tagját vagy vezető tisztségviselőjét is)

- a) tevékenysége, illetve a pénzügyi intézményre gyakorolt befolyása veszélyezteti a pénzügyi intézmény független, megbízható és körültekintő tagi irányítását,
 - b) üzleti tevékenységének, illetőleg kapcsolatainak jellege, vagy a más vállalkozásokkal fennálló közvetlen és közvetett tagi részesedésének szerkezete olyan, hogy a felügyeleti tevékenységet akadályozza,
 - c) nem rendelkezik jó üzleti hírnévvel.
- (Hpt. 131. § (1) bekezdés)*

Az engedélyt kérő személy vagy tagjának, vezető tisztségviselőjének tevékenysége, illetve a pénzügyi intézményre gyakorolt befolyása különösen akkor veszélyezteti a pénzügyi intézmény független, megbízható és körültekintő tagi irányítását, ha

- a) pénzügyi, gazdasági helyzete az ajánlat tárgyát képező részesedésszerzés nagyságához viszonyítva nem minősíthető megfelelőnek,
 - b) nem bizonyítható a részesedésszerzéshez felhasznált pénzeszközök eredetének törvényessége, vagy a pénzeszközök tulajdonosaként megjelölt személy adatainak valódisága,
 - c) nem teljesíti a rendkívüli intézkedési tervben megállapított feltételeket,
 - d) szavazati jogának gyakorlását a Felügyelet - a bejelentést megelőző öt éven belül - felfüggesztette, vagy
 - e) természetes személy esetén a 137. § (4) bekezdésében foglalt kizáró ok áll fenn.
- (Hpt. 131. § (2) bekezdés)*

A Hpt. 131. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott – fent hivatkozott – tény, vagy körülmény ellenőrzése érdekében a Felügyelet bármelyik érdekelt féltől törvény felhatalmazása alapján kezelhető adatot, illetve tájékoztatást kérhet. *(Hpt. 131. § (4) bekezdés)*

V. A BEFOLYÁSOLÓ RÉSZESEDÉS MEGSZERZÉSÉRE IRÁNYULÓ KÉRELEM ENGEDÉLYEZÉSE A SZAVAZATI JOG FELFÜGGESZTÉSÉVEL

Ha a befolyásoló részesedés engedélyezésének megtagadására okot adó körülmény nem áll fenn, de a természetes személy, mint kérelmező ellen a Hpt. 137. § (6) bekezdésében meghatározott büntetőeljárás van folyamatban, az MNB az engedélyt a tulajdonos szavazati jogának a büntetőeljárás befejezéséig történő felfüggesztésével adja meg. *(Hpt. 131. § (3) bekezdés)*

VI. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

Ha a befolyásoló részesedés megszerzésének feltételei már nem állnak fenn, az MNB a jogellenes állapot megszüntetéséig, illetve a feltételek meglétének ismételt igazolásáig a tulajdonos szavazati jogának gyakorlását felfüggeszti. *(Hpt. 131. § (5) bekezdés)*

Ha pénzügyi intézmény tagja szavazati jogát törvény rendelkezése alapján nem gyakorolhatja, szavazati jogát a határozatképesség megállapításánál számításán kívül kell hagyni. *(Hpt. 131. § (6) bekezdés)* Az MNB engedélye nem helyettesíti a Gazdasági Versenyhivatalnak az irányítás megszerzéséhez szükséges engedélyét. *(Hpt. 131. § (7) bekezdés)*

6.1 Az engedélyezett ügylet lebonyolításának határideje

Ha az MNB a befolyásoló részesedés megszerzését, illetve a meglévő befolyásoló részesedés mértékének növelését nem tagadja meg, annak lebonyolítására határidőt állapíthat meg, amely nem haladhatja meg a hat hónapot. *(Hpt. 132. § (2) bekezdés)*

6.2 A szavazati jog gyakorlásának megtiltása

Az előírt engedély iránti kérelem benyújtásának elmulasztása, a kérelem elutasítása, az előírt bejelentési kötelezettség elmulasztása, vagy az adatszolgáltatás megtagadása esetén a részesedésszerzésre vagy az előny biztosítására irányuló szerződésből származó szavazati jogok gyakorlását a Felügyelet a megfelelő törvényes feltételek biztosításáig megtilthatja. *(Hpt. 133. §)*

VII. A BEFOLYÁSOLÓ RÉSZESEDÉS MEGSZERZÉSÉVEL, ILLETVE VÁLTOZÁSÁVAL (NÖVELÉSÉVEL, CSÖKKENÉSÉVEL) KAPCSOLATOS BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG A HATÓSÁGI ENGEDÉLY MEGSZERZÉSÉT KÖVETŐEN

7.1 A befolyásoló részesedést szerző/növelő/csökkentő személy részéről

A szerződéskötést követő harminc napon belül írásban köteles értesíteni az MNB-t, aki a pénzügyi intézményben

- a) befolyásoló részesedést szerzett,
- b) befolyásoló részesedését úgy módosította, hogy
 - az eléri a húsz, harminchárom vagy ötven százalékos határértéket, vagy
 - az már nem éri el a húsz, harminchárom vagy ötven százalékos határértéket, vagy
- c) a tulajdonjoghoz, illetőleg a szavazati joghoz kapcsolódó, jelentős előnyöket biztosító megállapodást kötött, vagy az ilyen megállapodást módosította.

(Hpt. 134. § (1) bekezdés)

7.2 Az érintett pénzügyi vállalkozás részéről

A pénzügyi intézmény öt munkanapon belül az MNB-t írásban tájékoztatja, ha tudomást szerez a Hpt. 126-128. §-aiban meghatározott arányú részesedés megszerzéséről, elidegenítéséről, illetve módosulásáról. *(Hpt. 134. § (2) bekezdés)*

VIII. BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG – BEFOLYÁSOLÓ RÉSZESEDÉS MEGSZÜNTETÉSE, CSÖKKENÉSE ESETÉN, ILLETVE ÚJ VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐ VÁLASZTÁSA ESETÉN – ENGEDÉLYEZÉSI KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

A pénzügyi vállalkozásban befolyásoló részesedéssel rendelkező személy köteles a Felügyeletnek a szerződéskötést megelőzően két nappal bejelenteni, ha

- a) befolyásoló részesedését teljes egészében meg kívánja szüntetni, vagy
- b) befolyásoló részesedését úgy kívánja módosítani, hogy az a húsz, harminchárom vagy ötven százalékos határérték alá csökkenjen.

(Hpt. 128. § (1) bekezdés)

A pénzügyi vállalkozásban minősített befolyással rendelkező személy két napon belül köteles a Felügyeletnek bejelenteni, ha új vezető tisztségviselőt választott. *(Hpt. 128. § (2) bekezdés)*

A bejelentésnek – a Hpt. 128. § (1) bekezdés b) pontja esetében – tartalmaznia kell a fennmaradó tagi részesedést, a szavazati jog mértékét vagy a jelentős előnyt biztosító szerződés módosítását is. *(Hpt. 128. § (3) bekezdés)*

A kérelmezőknek a fentiek mellett figyelemmel kell lenniük az MNB honlapján a „Szabályozó eszközök – Engedélyezési útmutatók” között közzétett alábbi tájékoztatóra is:

„Tájékoztató az egyes engedélyezési, illetve nyilvántartásba vételi eljárások során leggyakrabban felmerülő, az MNB gyakorlatát érintő kérdésekkel kapcsolatban”.